

, Tczew, dnia 8 marca 2026 r.

Minister Sprawiedliwości
Ministerstwo Sprawiedliwości
ul. Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

PETYCJA

na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach

Treść petycji

Zwracam się z petycją o podjęcie działań legislacyjnych lub organizacyjnych mających na celu usunięcie niejednolitej i uznaniowej praktyki udostępniania akt postępowań przygotowawczych znajdujących się w sądach powszechnych.

Powodem złożenia niniejszej petycji są doświadczenia związane z uzyskaniem dostępu do akt sprawy znajdujących się w Sądzie Rejonowym w Tczewie, nadzorowanej administracyjnie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku - pismo Prezesa Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 2 marca 2026 r. znak: X WW.050.50.2026 (Załącznik nr 1).

Pomimo wcześniejszej zgody sędziego na wgląd do akt, w Biurze Obsługi Interesantów odmówiono mi dostępu do akt z powodu braku zgody prokuratora. Dopiero po podjęciu dodatkowych czynności przez sąd uzyskano taką zgodę i umożliwiono mi zapoznanie się z aktami.

W odpowiedzi na złożoną skargę administracyjną Wiceprezes Sądu Okręgowego w Gdańsku wskazał, że przepisy nie nakładają na sąd obowiązku uzyskiwania z urzędu zgody prokuratora na udostępnienie akt postępowania przygotowawczego.

Jednocześnie z treści odpowiedzi wynika, że sąd jednak wystąpił do prokuratora o taką zgodę i ją uzyskał.

Ponadto odpowiedź na skargę nie zawiera pouczenia o treści art. 239 K.p.a.

Powstaje zatem oczywista sprzeczność polegająca na tym, że:

– z jednej strony wskazuje się brak obowiązku podejmowania takich czynności przez sąd,

– z drugiej strony przyjmuje się, że zgoda prokuratora jest konieczna do udostępnienia akt.

W praktyce prowadzi to do sytuacji, w której dostęp obywatela do akt sprawy zależy od uznaniowej praktyki organizacyjnej sądu, a nie od jasnych i jednolitych procedur wynikających z przepisów prawa.

Stan taki budzi poważne wątpliwości w świetle:

- art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej gwarantującego prawo do rzetelnego postępowania,
- art. 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewniającego obywatelowi dostęp do informacji dotyczących jego osoby,
- art. 156 §1 i §5 Kodeksu postępowania karnego regulujących dostęp stron do akt postępowania.

Brak jednoznacznych regulacji proceduralnych w zakresie udostępniania akt postępowania przygotowawczego znajdujących się w sądach powoduje powstawanie praktyk utrudniających realizację uprawnień procesowych obywateli.

W związku z powyższym wnoszę o:

1. przeprowadzenie analizy obowiązujących regulacji dotyczących udostępniania akt postępowania przygotowawczego znajdujących się w sądach,
2. rozważenie wprowadzenia jednoznacznych przepisów regulujących tryb udostępniania takich akt osobom uprawnionym,
3. ewentualne wydanie wytycznych organizacyjnych dla sądów powszechnych w celu zapewnienia jednolitej praktyki w tym zakresie.

Celem niniejszej petycji nie jest ingerencja w rozstrzygnięcia sądów w konkretnych sprawach, lecz wskazanie problemu systemowego dotyczącego organizacji dostępu obywateli do akt postępowań znajdujących się w sądach.